

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm III. Propter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

1. *Potest tamen Ecclesia Rector, v. g. fructuum decimarum perceptionem locare alijs, sine prajudicio tamen Ecclesie, aut successoris.*

& successoris, & potest hæc locatio etiam fieri Laico, cum is fructus non percipiat nomine suo, sed nomine Clerici locantis, sicuti infra dicitur.

CAPITVLVM III.

Propter.

PARAPHRASIS:

Ob magnam sterilitatem, absque coloni culpa evenientem, per cæli injurias, aut fortuitum casum, remittendum ipsi est ab Ecclesia de pensione secundum proportionem incommodi, quod passus est, præterquam si præcedentis, vel subsequentis anni ubertate incommodum compensetur. Idem habetur in *L. si ex conducto 15. & L. si merces 25. §. vis major. ff. locati. L. licet 8. Cod. eodem.*

SUMMARIUM.

1. *Textus explicatio.*
2. *Quando conductor à re conducta expelli possit?*
3. *Quando cedere non possit?*
4. *Quid finito tempore locationis liceat?*

Hanc materiam, quod colonis conductitijs, si ob cæli injuriam, aliãve vim extrinsecam, magnã, & plus, quàm tolerabili clade affecti sint, de pensione remittendum sit, tractavi in *lib. 3. tra. 4. c. 22. q. 5.* Locum autem habet duntaxat in conductitijs colonis, non in emphyteuticis, propterea, quod emphyteuta in recognitionem dominij tantum, & non ratione percceptorum fructuum canonem, seu pensionem solvat *L. 2. & ult. Cod. de jure emphyteutico.* Veruntamen, cum hoc tempore coloni emphyteutici magnum plerumque canonem solvere cogantur secundum æstimatum ipsis fructuum separatorum proventum, ideo æquitas postulat, ut & his ob sterilitatem incidentem remissio fiat, sicuti docui *lo. cit. n. 7. in fine*; præterea si fundus emphyteuticus calinate pereat, vel ob

L]

hostium

Notandum primum. Licet Episcopus cum Capitulo Cathedrali statuta condere possit, in pertinentibus ad jurisdictionem suam, tamen in præjudicium jurium Ecclesiarum sibi subditarum non potest statuere sine consensu eorum, quorum interest, præterquam si magna, eaque publica urgeat necessitas, ita, ut consentire debeant. Ita annotavit *Innoc. hic. Imola n. 3. & seqq.* cum enim spectato communi jure Prælati, & Rectores Ecclesiarum, alique beneficiarii decimas, aliasque obventiones suas locare possint ad tempus modicum, quibus ipsi voluerint, & expedire judicaverint, non potest hanc à jure communi concessam facultatem Episcopus restringere, vel tollere, cum præjudicio, & damno Ecclesiarum, aut beneficiariorum, *juxta regulam 17. in c. indultum à jure beneficium non est alicui auferendum.*

Cæterum si causa aliqua boni publici postulet, libertas jure communi competens, locandi v. g. aedes suas cuilibet, restringi poterit, ut v. g. scholaribus ante alios locentur, aut militibus, aut dum in inhabitare volunt, alijs non locentur, etiam majorem pensionem offerentibus, *argum. c. 1. hujus tit. & annotavit Imola hic in fine, & videri potest Horatius privilegio 30 & seqq.*

Notandum secundum. Si quis liberam facultatem agendi habere dicatur v. g. locandi, aut alienandi, tunc ab alterius consensu non dependet. Ita docent communiter Doctores, & colligitur ex *hoc cap.* hanc esse vim vocabuli *liberè.*

2. Notandum tertium. Tametsi Ecclesie Rector, vel Beneficiarius, partim omnino non possit decimarum alienare, seu transferte in alium, v. g. Laicum; partim verò id non possit sine solemnitatibus, & causã justã, tamen ipsorum fructuum perceptionem locare potest sine præjudicio Ecclesie,

hostium incurfionem, aquarum inundationem, omninò coli non possit, liberatur emphyteuta à canone seu pensione ejus anni solvendâ, sicuti videre est apud *Jasonem in L. 1. n. 80. Cod. de jure emphyteutico.* Adde, quæ dicta sunt de privilegijs elocatis, vel in emphyteusin datis, idem quoque intelligendum esse de molendinis, teloneis, typographijs &c. elocatis, cum enim pensio annua ex ejusmodi rebus principaliter, ac per se, non propter inhabitationem solvatur, sed ratione lucrì, ideò si propter casum fortuitum, & insperatum, v.g. aquarum inundationes, aut hostium vim &c. lucrum nullum, vel modicum, aut cum magno, & plus quàm tolerabili conductoris incommodo junctum proveniat, remissio faciendâ est. *argum. L. ex conducto §. 1. & videri potest Baldus in L. licet n. 4. Cod. eodem.*

2. Quidam casus sunt, in quibus conductor ante tempus conductionis finitum à re conducta, invitè amoveri potest: si necessitas domum inhabitandi, aut reficiendi, tempore locationis non provisâ, id exposcat, ita tamen, ut pensio pro portione temporis remittatur: aut si conductor in re conductâ malè fuerit versatus; denique si pensionem per biennium non solverit, nisi moram celerè satisfactioe purget. *Consentit L. 3. c. eodem.*

Notandum. Regula est negativa, quòd conductor ante finitum locationis tempus expelli non potest *L. ne cui 32. Cod. hoc tit.* Sed exceptiones plures sunt. Prima, si proprijs usibus dominus ædes v.g. locatas sibi necessarias esse ostenderit *cit. L. 3. videl. si domus propria corruiat; vel uxore ductâ locator familiam habere incipit; vel si filio uxorem ducenti dare ædes oportet; vel si pater locantis habitatione careat.* Altera, si domus reficienda sit *cit. L. 3. junctâ Gl. v. corrigere & L. 3. §. cum inquilinus. ff. uti possidetis.* ubi *Gl.* admonet, quòd resectâ domo conductor locatorem cogere possit ad locationem repetendam. Tertia, si conductor re conductâ abutatur, sive in ea malè versetur *cit. L. 3. & anibent. qui rem.*

cod. de SS. Ecclesijs. ubi habetur, quòd conductor, vel emphyteuta, si rem deteriori fecit, repelli potest; id verò explicat *Gl. marginalis*, si deterior factio, seu destructio sit notabilis, dolo, aut culpa conductoris proveniens, atque durabilis, videl. ipsius rei locatæ secundum substantiam, non tantum in ordine ad fructuum temporaneam collectionem minuendam, ita, ut damnum coloni, aut emphyteutæ duratur sit. Quarta, si conductor pensionem solvere intermitat *cit. L. 3.* Sed necessarium est, ut contumacia appareat in conductoris vel colono, sicuti explicavi in *tra. 4. c. 22. n. 9. in fine.* & videri potest *L. cum summi 56. ff. locati.* Sed & è contrario conductor, vel colonus ante finitum locationis tempus recedere non potest, nisi præterea pensionem solvere paratus sit, uti colligitur ex *L. sed adde 19 §. si quis & L. habitatores 27. §. ult. ff. eodem.* Verumtamen si impedimentum inhabitandi, vel remediandi impossibilitas incidat, remittendum est de pensione secundum temporis proportionem, quo inhabitare, aut re locatâ uti licet, sicuti constat ex *jam cit. jurisb.* & idem dicendum videtur, si ob causam extrinsecam, videl. incurfionem hostium, aut luem non modico anni tempore inhabitare non licuit, uti colligitur ex *L. licet & Cod. eod.*

Porro finito tempore locationis utriusque parti à contractu recedere licet, si tamen neutra pars alteri tempore constituto renunciet, locationis contractus per tacitum consensum renovatus censetur *L. item quotitur 13. §. 11. ff. eodem & L. sequente.* Unde dicitur: intelligitur dominus, cum patitur colonum in fundo esse, ex integro locare. Æquum tamen est, ut si prior inquilinus, aut colonus tantam pensionem solvere paratus sit, quantam alius offert, præferatur imò de conductoribus, seu colonis prædiorum publicorum, seu fiscalium, id expressum est in *L. penult. & ult. c. de locatione prædiorum civitatis lib. 11.* Videtur potest *Minsinger censuria 4. obfervatio.*

